

et videtur æquitati conforme, regulariter loquendo. Antecedens vero probatur, quia talis confessor aut superior pro suo arbitrio potest libere acceptare munus confessoris cum illa potestate præcipiendi, quamdiu in eo munere permanserit, non se obligando ad permanendum in illo. Et quamvis tali acceptatione supposita teneatur curam illam debito modo administrare, non tamen ex speciali promissione, sed tantum ex ipsa lege naturali, quantum justitia et recta ratio dictaverit, nullam peculiarem obligationem sibi ex vi alicujus promissionis vel contractus imponendo.

16. Dices, licet hic discursus probet hæc tria vota posse hoc modo fieri, non tamen probare illa sufficere ad statum religiosum constituendum; alias posset subsistere sine ulla traditione propriæ personæ talem statum assumptis, et sine translatione peculiaris dominii in Deum supra ipsam, quod videtur alienum a sanctis Patribus, et ab illius status perfectione. Item sequeretur nunc esse posse veros religiosos cum solis tribus votis illo modo factis, quod etiam repugnat juri, et communi consuetudini quam nunc servat Ecclesia. Respondetur imprimis, hæcenus solum dictum esse ex natura rei, et ex parte votorum, vel promissionum, aut pactorum, posse illa tria vota sufficere ad constituendum religiosum statum, spectato solo jure divino ac naturali, et hoc sufficienter probat discursus factus. An vero talia vota simplicia sufficiant, vel solemnia requirantur, item, an sit necessaria Ecclesiæ approbatio, vel ex ejus ordinatione possit aliquid esse necessarium ad substantiam talis status, quod ex sola rei natura vel de jure divino necessarium non sit, nondum est disputatum, sed in discursu hujus libri declarandum est. Et ideo ad difficultatem positam nunc breviter concedimus antecedens, quia non infirmat discursum factum, ut declaravi. Posset etiam utraque sequela negari, quia possunt illa tria vota sine alia promissione vel pacto humano ita fieri, ut traditionem aliquam contineant. Et nunc possunt alia conditiones ex institutione Ecclesiæ requiri, ut postea videbimus.

CAPUT V.

UTRUM AD CONSTITUENDUM STATUM RELIGIOSUM VOTA DEBEANT ESSE SOLEMNIA.

1. *Votum simplex et solemnne distinguuntur.* — Hoc est præcipuum punctum hujus mate-

riæ, ad quod exacte explicandum, necessarium est diligenter inquirere et explicare quid solemnne votum simplici addat, quomodoque ab illo differat, quam propterea quæstionem, in tractatu de Voto, lib. 1, cap. 14, in hunc locum reservavimus. Attigit quæstionem propositam D. Thom. 2. 2, q. 84, art. 4, et generatim docet, solemninitatem aliquam voti, non solum ad statum religionis, sed etiam absolute ad statum perfectionis constituendum necessariam esse. Quæ vero et qualis debeat esse illa solemnitas, non satis explicat; et ideo circa illius loci intelligentiam, et circa rem ipsam variæ sunt opiniones, quas postea tractabimus. Prius enim supponenda est distinctio voti in simplex et solemnne, quæ sumitur ex cap. *Rursus*, et cap. *Meminimus*, Qui Clerici vel voventes, et ex cap. unic. de Voto, in 6, et ex c. penult. de Regular., in 6; tradunt D. Thom. 2. 2, quæst. 189, art. 5, et alii communiter. Et indicatur a Basilio, in Regulis fusius disp., reg. 14, dicente, *apostatam in Deum peccare, quem professionis suæ testem adhibuerit, cuique solemnne se voto obligarit.* Ubi, licet unum tantum membrum exprimat, tacite innuit aliud; nam votum solemnne a non solemnne distinguitur, et hoc recte vocatum est simplex, quia simplicitas ubique, et in præsentia etiam negationem dicit, ut mox explicabimus. Et ante Basilium, rem ipsam, id est, votum cum solemnitate factum explicavit Dionysius, cap. 10 de Ecclesiast. Hierar., ubi modum solemniter vivendi religiosorum describit. An vero Patres isti loquantur de voto solemnne in significatione nunc usitata, incertum est. Et Medin., libro quarto de Sacror. homin. contin., contendit illa verba, prout nunc sunt in usu, non esse antiqua. Sed hoc postea expendemus, tractando de origine religiosi status.

2. *Conveniunt in communi et essentiali ratione voti.* — Secundo supponendum est, votum simplex et solemnne in communi ac essentiali ratione voti convenire. In hoc fundamento multi Doctores inferius citandi consentiunt, illudque in tractatu de Voto, lib. 1, cap. 14, indicavimus. Et probatur breviter, quia nisi illa duo vota in aliqua communi et essentiali ratione voti convenirent, non univoce, sed æquivoce, vel ad summum analogice vota dicerentur. Consequens autem est falsum, et contra communem sensum Doctorum, imo et jurium, ac Pontificum de hac materia loquentium; et contra communem rationem, quia omne votum, sive simplex sit, sive solem-

ne, inducit obligationem religionis ex vi promissionis Deo factæ. Hæc autem convenientia non est in sola voce, sed in re ipsa; neque ulla ratio analogiæ in ea reperitur. Unde omnia, quæ de honestate vel obligatione voti in Scriptura loquuntur, tam votis solemnibus quam simplicibus conveniunt. Quale est illud Eccles. 5: *Si quid voristi Domino, ne moreris reddere*, et similia. Et confirmatur, nam transgressio voti simplicis et solemnne, in genere malitiæ essentialiter conveniunt. Adeo ut multi Theologi probabiliter doceant, non esse necessariam circumstantiam illam in confessione explicare; et qui contrarium docent, saltem supponunt illa duo peccata in eodem genere malitiæ convenire. Ergo necessario dicendum est, e converso, votum solemnne et simplex convenire in essentiali ratione voti, sive illa generica sit, sive specifica, quod postea videbimus.

3. *In quo differat votum simplex a solemnne.* — Ex quo possumus tertio supponere, votum solemnne differre a simplici, tanquam addens et includens aliquid quod votum simplex non includit; ita ut votum simplex ideo tale sit et appelletur, quia præcise includit essentialem rationem voti, absque peculiari aliqua solemnitate, quam solemnne addit ultra essentialem rationem voti, et consequenter quasi privative comparetur et opponatur voto solemnne, quia caret illa solemnitate, quam solemnne votum, ultra communem rationem voti, in tali materia includit. Tota ergo difficultas superest in explicando quid sit ista solemnitas, quæ proprium religiosum votum solemnne constituit: quod in sequentibus capitibus paulatim inquirendum est. Nunc solum illud addimus, quod ex dictis sequitur, quidquid illa solemnitas sit, non posse esse differentiam essentialem alicujus speciei voti, id est, contrahentem essentialiter votum castitatis, obedientiæ, vel aliud simile; sed esse aliquid extra essentialiam talis voti, ut votum est talis materiæ, licet sit de ratione voti solemnne, ut solemnne est; sicut figura spherica est de ratione globi, ut globus est, licet non sit de ratione intrinseca talis quantitatis, vel materiæ talis globi. Hoc probavi late in d. libro et cap. de Voto. Et summa rationum est, quia votum simplex castitatis, verbi gratia, est quædam species ultima voti, ut est per se clarum; quia potest in re ipsa et in individuo subsistere sine majori contractione vel determinatione; ergo illud votum non est amplius contrahibile essentialiter. At vero in solemnne voto castitatis inve-

nitur totum id quod positivum est et essentialiter in voto simplici castitatis; ergo id, quod addit votum solemnne castitatis supra votum simplex ejusdem materiæ, non est differentia essentialiter contrahens votum, vel novam ejus speciem constituens, sed erit aliquid accidentaliter perficiens votum, ut, scilicet, formaliter constituat votum in ratione solemnne, et sub hac ratione et quasi compositione, de illius essentia dici possit. Quæ omnia in sequentibus clariora et certiora fient.

4. *Duplex solemnitas voti apponitur.* — Quarto, ut specialem voti solemninitatem, quam inquirimus, explicare possimus, alia vulgaris distinctio voti solemnne præmittenda est. Aliquando enim votum appellatur solemnne lato quodam et vulgari modo; aliquando vero, proprio et stricto; et prius votum dicitur accidentaliter solemnne, id est, accidentali, et quasi extrinseca solemnitate ornatum; quomodo etiam inter Gentiles, quædam vota solemnne dicebantur, quia verbis conceptis et solemnne ritum fiebant, ut referunt Alexan. ab Alexand., et Tiraq., lib. 2 Genial., cap. 11, et lib. 3, c. 22. Posterius autem dicitur substantialiter solemnne, tanquam substantiali quadam solemnitate constitutum; de qua substantiali solemnitate, quid sit, tota controversia versatur, ut postea videbimus. Et hanc distinctionem insinuat D. Thomas 2. 2, q. 88, a. 3, ubi solum votum substantialem solemninitatem habens vocat solemnne, quod ubique observat; aliud autem vocat publicum. Item tradunt dictam divisionem plures ex Theologis, in 4, d. 38; Duran., q. 1 et 2, n. 7 et 8; Palud., q. 2; Scot., q. 1, supplement. Gabr., q. 1, art. 2; Altisiod., lib. 4 Sum., tract. 9, cap. 7, quæstione quarta, ad 3; Abulen., in 3 c. Num., q. 46; Alvar. Pelag., libro de Planctu Eccles., capit. 46; Cordub., lib. 1 Quæstionum Theologicarum, q. 24; Petr. Sot., de Institut. Sacerd., tract. de Matrim., lect. 5; Navar., cons. 18, de Regul.; Aug. de Ancona, lib. 1, de Potest. Eccles., q. 70, artic. 1, ad 2. Et videri potest Medin., de Sacror. homin. continentia, l. 4, contr. 7, cap. 22 et sequentibus. Et sumitur etiam ex juris interpretibus, in cap. penult., de Voto, ubi specialiter Innoc., Hostiens. et Panor., et in cap. unic. de Vot., in 6, ubi Joannes Andreas, Gemin. et alii. Ancharanus, in c. *Meminimus*, Qui Clerici vel voventes; Anton. de Butr., in c. *Rursus*, eodem titulo. Potestque divisio ex illis juribus colligi, et ex aliis, quæ infra referemus.

5. *Votum solemnne debet esse externum, et*

aliquo modo publicum. — Ad hujus autem divi-
sionis explicationem supponere oportet, cum
votum fieri possit, vel sola mente, vel simul
voce, aut alio externo signo, actuque visibili
(ut in tractatu de Voto diximus), ad utrum-
que votum solemne, necessarium esse ut non
solum mentale, sed etiam externum et visibi-
le sit. Tum quia nullum potest simplicius vo-
tum esse, quam pure mentale; ergo, ut votum
sit aliquo modo solemne, debet saltem addere
aliquam externam manifestationem. Tum
etiam quia votum non dicitur solemne, nisi in
ordine ad Ecclesiam, cui debet de tali voto
constare. Et ideo in jure nullum votum so-
lemne appellatur, quod externum non sit, quia
interdum per se et natura sua occultum est ho-
minibus. Deinde non satis est votum esse ex-
ternum ut sit solemne, sed oportet etiam esse
aliquo modo publicum. Unde Magist., in 4,
distinct. 38, proprium votum, quod *singulare*
ipse appellat, in privatum et solemne distin-
guit; et definit, privatum esse quod in abs-
condito fit; solemne vero quod in conspectu
Ecclesie factum est. Ubi sub privato voto, non
tantum pure mentale (quod dici potest per se
occultum hominibus), sed etiam externum in
angulo, et sine ullius hominis presentia fac-
tum (quod per accidens occultum dici potest)
comprehendit, et e converso omnia vota hu-
mano modo publica, vel aliis nota, solemnia
vocat.

6. Aliter distinxit votum Hugo de S. Vic-
tor., lib. 2 de Sacram., pag. 12, et serm. 53
de Instit. Monast., dicens, votorum aliud esse
occultum, et coram Deo tantum, aliud mani-
festum etiam coram homine. Ubi sub priori
membro, votum tam per se quam per acci-
dens occultum comprehendit. Nam sub altero
complectitur omne votum coram homine fac-
tum; non tamen vocat illud solemne, sicut
Magister, sed tantum manifestum; res tamen
ipsa et sententia ab utroque intenta eadem
est. Nam constat non fuisse Magistrum locu-
tum de voto solemnium, stricte et rigore sum-
pto, quia non omne votum publicum est hoc
modo solemne, ut est per se notum. Sumit ipse
ergo votum solemne pro quocumque voto ex-
terno publice facto. Verumtamen non omne
votum publicum dici potest solemne, loquendo
juxta communem usum scholasticum, vel ali-
quo modo in jure fundatum. Nec e conver-
so, omne votum solemne oportet ut sit pro-
prie et rigore publicum, quia non dicitur
proprie publicum, quod tantum coram uno fit,
cum nec notorium, nec probabile humano

modo sit; et nihilominus votum sic factum
substantialiter potest esse solemne, ut recte
dixit Scot., in 4, distinct. 38, quem Durand.,
Argent. et alii imitantur, et ex dicendis pa-
tebit.

7. *Quid sit votum substantialiter solemne.* —
Hinc ergo concludimus posse esse votum sub-
stantialiter solemne, licet externa et acciden-
tali solemnitate careat. Declaratur imprimis
exemplo matrimonii; nam matrimonium clan-
destinum ante Concilium Tridentinum poterat
dici solemne substantialiter, id est, ratum et
essentialiter validum, quamvis non esset so-
lemne in foro Ecclesie, utique quoad solemnita-
tem accidentalem, etiam jure debitam. Pro-
pter quam rationem, etiam nunc matrimonium
factum coram paroco et testibus sine præ-
viis denunciationibus, et per fraudem, et vio-
lentiam aliquam factam paroco, vocatur clan-
destinum, et non solemne, quamvis ratum et
substantialiter validum sit. Ita ergo esse po-
test in voto solemnium professionis religiosæ:
nam tale votum, ut validum sit, et substantia-
liter solemne, requirit quidem ut duo inter-
sint, unus promittens, seu offerens seipsum,
et alius acceptans nomine Ecclesie, seu Dei,
ad hoc potestatem habens legitimam, ut con-
stat ex usu Ecclesie, et ex cap. *Cum ad mo-
nasterium*, de Statu Monachi, et cap. *Porrec-
tam*, de Regularibus. Si autem illi duo in-
terveniant, etiamsi absque alia externa solem-
nitate, et sine majori publicitate fiat, erit pro-
fessio valida, et consequenter votum substan-
tialiter solemne, ubi alia externa cæremonia
non fuerit ex dispositione juris humani ad va-
lorem voti necessaria. Et nihilominus tale vo-
tum non erit solemne solemnitate externa re-
quisita secundum antiquissimum Ecclesie mo-
rem, in modo externo emittendi talia vota,
et consecrandi aliquem ad divinum cultum
per statum religiosum. De hac enim maxime
loqui videtur Basilius, loco supra citato, eam-
que describit Dionysius, loco item allegato, ut
infra explicabimus.

8. Constat ergo posse esse aliquod votum
religionis solemne substantialiter, etiamsi ex-
ternam, seu, quod perinde est, accidentalem
solemnitatem non habeat. Idemque ostendere
possumus in voto solemnium clericorum; nam si
quis ita occulte ordinetur in sacris, ut nullus
intersit præter ordinandum et ordinantem, et
iste nullam cæremoniam externam adhibeat,
præter substantialem formam et materiam, si-
cut vere manet ordinatus, ita vere emittit vo-
tum solemne castitatis secundum substantiam,

licet extrinseca et accidentali solemnitate ca-
reat.

9. *Potest dari votum accidentalem tantum
habens solemnitatem.* — E contrario vero potest
etiam dari votum exterius solemne, id est, cum
certo ritu et cæremoniis externis factum, et non
habens substantialem solemnitatem. Declara-
tur, supponendo ex cap. unic. de Vot., in 6,
votum castitatis non esse solemne substantia-
liter, nisi vel dirimat matrimonium, vel sal-
tem irritet contrahendum. Jam ergo potest
dari votum cum certa solemnitate et ritu ex-
terno factum, quod nullum talem effectum
moralem habeat; ergo potest dari votum so-
lemne accidentaliter, quod non sit substantia-
liter solemne. Consequentia est clara ex sup-
positione facta; et antecedens probatur im-
primis de possibili in voto castitatis clericorum
in sacris; nam cum illud votum non sit an-
nexum ordini sacro ex natura rei, nec ex di-
vino jure, sed ecclesiastico, potuisset Ecclesia
conjugere tali ordini solam promissionem
castitatis, non inhabilitando personam ad sub-
sequens matrimonium, ut per se notum vide-
tur; et tunc haberet eandem externam solem-
nitatem quam nunc habet, quia esset annexum
eidem ordini cum eadem solemnitate tradito,
et nihilominus non esset substantialiter so-
lemne. Idem argumentum fieri potest de votis
annexis statui religionis; nam facta cum tota
externa cæremonia et solemnitate qua nunc
fiunt, possent non habere effectus morales ir-
ritandi matrimonia, per quos substantialem
solemnitatem explicamus; et sine illis vel ali-
quo eorum subsistere non potest, ut in sequen-
tibus ostendemus. Et de facto votum castitatis
Scholarium Societatis, cum eadem externa so-
lemnitate factum, prius non irritabat subse-
quens matrimonium, et postea vim illam a
Sede Apostolica accepit; quamvis illa etiam
vis in illo non fuerit sufficiens, ut sit substan-
tialiter solemne, propter conditionem quam
includit, et intentionem sub qua fit, ut infra
dicemus. Declarari etiam hoc potest ex qua-
dam Bulla Sixti IV, in approbatione tertii
Ordinis Sancti Francisci, quæ habetur in Spe-
culo Minorum, mihi folio 99, in qua supponit-
ur, in illo vivendi modo solita fuisse fieri tria
vota *solemniter*, id est, cum externa solemnita-
te, in manibus superioris, coram toto Colle-
gio; et de illis nihilominus dubitabatur an
essent *solemnia*, utique substantialiter. Deinde
vero concedit Pontifex, quod in posterum ut
solemnia habeantur, nimirum proprie et sub-
stantialiter; ergo ante potuerunt esse acciden-

taliter solemnia sine solemnitate substantiali.
Et ratio clara est, quia votum simplex fieri
potest cum aliqua extrinseca cæremonia, et
certis verbis conceptis, et in manu alicujus,
et coram multis testibus, et cum aliqua bene-
dictione, ut ex se videtur clarum, quia nulla
est in hoc repugnantia, et ex voluntate homi-
num pendet. Et sumitur ex cap. *Per tuas*, de
Voto, ubi de quodam dato chirographo dicitur,
*solemniter fuisse votum in quadam Ecclesia
et in presentia Prælati*; cum tamen illud vo-
tum solum simplex esse potuerit, ut ex mate-
ria ejus constat; unde notat ibi Panormita-
nus, solum fuisse solemne solemnitate acci-
dentali. Idemque sumitur ex d. cap. unico, de
Voto, in 6, ubi Bonifacius docet, solum votum
castitatis ordini sacro aut religiosæ profes-
sioni annexum, esse solemne; nullum vero
aliud, etiamsi coram Prælato et quibusvis tes-
tibus et cæremoniis fiat, quia nullum aliud
impedit valorem matrimonii postea contracti.

10. *In votis dantur due solemnitates inter
se mutuo separabiles, et distinctæ, humana, sci-
licet, et spiritualis.* — Ex quibus imprimis con-
cluditur, duas inveniri in votis solemnitates
inter se mutuo separabiles, ac proinde distin-
ctas, quas etiam indicavit D. Thomas, in
dicta q. 88, art. 7, ad 3, ubi priorem solem-
nitatem vocat humanam, eamque consistere si-
gnificat in externo apparatu, et multitudine
testium, ut in corpore, exemplo solemnium
nuptiarum et novæ militiæ declarat; alteram
vero spiritualem et divinam appellat, quam in
benedictione vel consecratione aliqua consis-
tere, in eodem corpore declarat. Verumtamen
non semper prior ita est humana, ut in sola
externa vel civili pompa, aut publico concursu
consistat; sed potest etiam sacras cæremonias,
orationes et benedictiones includere, et ad vo-
tum substantialiter solemne non sufficere, ut
juribus, exemplis, et ratione declaratum est.
Et quando ita fit, etiam dici poterit spiritua-
lis et divina, quia et spiritualem actionem in-
cludit, et non sine interventu divinæ virtutis
et potestatis introducta est. Altera vero solem-
nitas, quam nos substantialem vocamus, non
semper requirit aliquam consecrationem aut
benedictionem, ut patet, tum in votis solem-
nibus per professionem tacitam emissis, in
qua nulla talis benedictio intercedit; tum
etiam quia hic modus profitendi, seu faciendi
votum solemne, non est de jure divino, sed
ex institutione Ecclesie, ut per se satis est no-
tum, et in sequentibus latius ostendetur. Unde
potest ab Ecclesia sine talibus cæremoniis or-

dinari vel admitti, etiam in expressa professione; et de facto etiam posita illa institutione, non est ita necessaria, ut si omittatur, professio non sit valida, et vota vere solemnia, ut infra videbimus. Ad abstrahendum ergo ab opinionibus, et æquivocationem tollendam, nos priorem solemnitate vocamus accidentalem, quamvis humana etiam dici possit, non solum quia non immediate a Deo, sed ab hominibus inducta est; hoc enim habet altera solemnitas, ut infra videbimus; sed quia et tota est externa et visibilis, et ad hominum eruditionem vel satisfactionem, ut sic dicam, ordinatur. Posteriores autem vocamus substantialem, quia in ea consistit substantia et essentia voti solemnitis, per antonomasiam sic dicti, ut tale est, id est, quantum ad id quod addit supra omne votum simplex, quomodo-cumque factum sit; quod additum per virtutem et efficaciam ad efficiendos aliquos effectus morales, nunc indicamus; nam postea latius exponendum est, au illam virtus sit ipsa solemnitas substantialis. Nihilominus tamen etiam hæc solemnitas dici potest spiritualis, etiamsi absque spirituali consecratione fiat. Tum quia virtus illa et efficacia invisibilis et spiritualis est, et a potestate divinitus Ecclesiæ concessa descendit; tum quia ad spirituale bonum hominis et perfectiorem Dei cultum ordinatur.

11. *Non repugnant inter se hæc solemnitates, sed possunt in eodem voto conjungi.* — Addendum vero est, has solemnitates non ita esse inter se distinctas, ut sint repugnantes; possunt enim in eodem voto conjungi, ut est per se notum, tam in voto clericorum in sacris, quam in votis professionis religiosæ debito modo factæ. Et ratio est, quia nulla repugnantia ratio inter illas solemnitates cogitari potest. Imo dici possunt habere inter se magnam convenientiam, tanquam substantia et accidens; quæ licet distincta sint, nihilominus substantia optime accidenti conjungitur, et ab illo ornatur. Estque optimum exemplum ejusdem moralis ordinis in Baptismo, in quo et solemnitas substantialis, et cæremonialis, seu accidentalis recte distinguuntur; et interdum adhibetur prima sine secunda ob necessitatem, et aliquando additur secunda priori, quando sine posteriori facta supponitur. Ordinarie vero, et optimo jure Baptismus cum utraque solemnitate fit. Et quid simile in Matrimonio considerari facile potest. Sic ergo præter votum simplex, tantum accidentaliter solemnne, et votum solemnne, quod fieri potest cum sola

solemnitate substantiali, datur votum utroque modo solemnne; imo hic esse debet ordinarius et conveniens modus votendi solemniter, ut tam sacra et supernaturalis actio convenienti modo fiat. Quamvis autem illæ solemnitates in eodem voto jungantur, semper inter se distinctæ manent; nam quæ per se et ex suis rationibus distinctæ sunt, non confunduntur, licet inter se uniantur, ut in substantia et accidentibus patet, et in exemplis de Baptismo et Matrimonio, et in omnibus solemnibus contractibus id videre licet. Fiunt enim cum multo apparatu, aut verborum, aut scripturarum, aut testium; substantia vero contractus in mutuo consensu dandi et accipiendi consistit, reliqua vero ornamenta et quasi accidentia contractus existunt.

12. *Advertenda.* — Sed in hoc etiam, ad omnem æquivocationem tollendam, observare oportet, in solemnne voto (id quod in aliis contractibus solemnibus commune est) duplices esse posse externas conditiones contractus, vel voti solemnitis. Quædam sunt requisitæ ut debito modo fiant, non tamen sunt ita necessaria, quin votum vel contractus valeat, etiamsi illæ circumstantiæ omittantur, ut est in Matrimonio, quod tali tempore vel loco fiat, vel quod denunciations præcedant; et in professione religiosa, quod fiat coram multis testibus, et cum habitu benedictione, vel aliquibus orationibus. Et hujusmodi solemnitas est propriissime et omnimode accidentalis. Aliæ vero esse possunt conditiones seu circumstantiæ, quæ licet sint externæ, nihilominus sint ad valorem voti vel contractus necessaria, ita ut si omittantur, actus sit invalidus, sicut nunc est in votis religiosis, quod annus novitiatus præcesserit, certa ætas, et quod fiat in manibus Prælati in religione approbata, et si quæ sunt similes, ut infra videbimus; et quales in Matrimonio nunc sunt parochi et testium præsentia. Et hujusmodi circumstantiæ solent dici de forma, et de substantia rei moralis, seu contractus, quia sine illis non fit valide; et ita etiam vocari possunt de substantia voti solemnitis, quod in bono sensu permitti potest, nec est de modo loquendi contendendum.

13. *Aliquæ extrinsecæ conditiones et circumstantiæ requiruntur, ut votum sit validum et substantialiter solemnne, et tamen sunt distinctæ a voto et ejus solemnitate.* — Nihilominus tamen in rigore tantum sunt accidentia seu conditiones necessaria, ut substantialis solemnitas voti, vel ut votum ipsum solemnne valide

fiat; ut in exemplo matrimonii, parochus et testes non sunt de substantia ejus, sed sola materia et forma, seu consensus sufficienter expressus tradendi et acceptandi mutuo corpora; illæ vero conditiones, sine quibus talis consensus non erit verus nec efficax. Sicut in naturalibus propinquitas est conditio necessaria ad agendum, non tamen principium per se actionis; et dispositiones accidentales sunt necessariae ad introductionem substantialis formæ, non vero sunt partes ejus, vel de rei substantia; ita ergo in voto solemnne substantialiter extrinsecæ conditiones vel circumstantiæ pertinentes ad extrinsecam solemnitate actus, etiamsi tales sint, ut sine illis votum non esset validum, vel substantialiter solemnne, nihilominus distinctæ sunt ab ipso voto, quod in promissione efficaci consistit, et a solemnitate substantiali, ratione cujus matrimonium irritat, vel alium similem effectum habet. Quod declaratur, quia hujusmodi conditiones non solum in votis substantialiter solemnibus, sed etiam in simplicibus possunt interdum esse necessariae ex Ecclesiæ institutione. Potest enim Ecclesia hujusmodi conditiones interdum præscribere in votis simplicibus privatis, ut dixi in lib. 1 de Vot., c. 8. Ergo idem potest facere in votis simplicibus per se publicis, seu includentibus contractum aliquem, vel requirentibus acceptationem ex parte religionis alicujus, ut in aliquibus votis Societatis videre licet, et in sequentibus latius explicabitur. Nulla est enim major repugnantia quoad hoc in his votis, quam in Matrimonio, vel quam in voto simpliciter et substantialiter solemnne; quia illæ conditiones omnes, etiamsi concurrant, non excedunt accidentalem solemnitate voti, si aliud non addatur, et ideo possunt etiam in simplicibus votis, tanquam necessariae ad eorum valorem aliquando postulari.

14. *Votum accidentaliter solemnne dicitur secundum quid solemnne.* — Ex quibus satis declarata manet distinctio supra data de duplici voto solemnne, accidentaliter, videlicet, et substantialiter. Nam illud dicitur accidentaliter solemnne, quod solam accidentalem solemnitate habet; substantialiter vero ac simpliciter solemnne dicitur, quod substantiali solemnitate affectum est, sive habeat aliam solemnitate integram, sive absque illa fiat, dummodo non desint illæ conditiones et circumstantiæ, quæ secundum jus ecclesiasticum ad valorem talis voti necessariae fuerint. Unde quod ad usum nominis *voti solemnitis* pertinet, quamvis se-

cundum latinæ vocis proprietatem et antiquitatem, solemnitas voti externum ritum et apparatus, quo interdum fit, præcipue requirit, ideoque votum, solum accidentaliter solemnne, posset simpliciter solemnne appellari, nihilominus, loquendo theologice, tale votum non dicitur solemnne, nisi secundum quid, et simpliciter est simplex, quia revera vinculum solius simplicis promissionis Deo factæ inducit, et alium moralem effectum non habet. Quod enim quidam aiunt, inducere majorem obligationem, quia cum majori scandalo violatur, et accidentarium est, et non semper verificatur, quia, si occulte violetur, non pariet scandalum.

15. *Votum substantialiter solemnne dicitur solemnne simpliciter.* — E contrario autem votum habens solemnitate substantialem, simpliciter solemnne dicendum est, etiamsi occulte fiat, ut Theologi supra citati docent, et indicat D. Thom., d. q. 88, art. 7, ad 3. Quia res a sua substantia et essentia simpliciter talis denominatur, et quia tale votum habet vim et efficaciam peculiarem ad proprios effectus morales et spirituales ad cultum Dei pertinentes, ut explicabimus. Et hoc modo loquuntur communiter jura de voto solemnne, ut videre licet in d. cap. unico de Voto, in 6, et in e. penult. de Regul., et in Extravag. Joann. XXII, de Voto. Unde obiter satis rejecta est opinio cujusdam Rodulphi, qui confundebat votum solemnne cum publico, et solum in hoc a simplici illud distinguebat, quod per se magis notum seu probabile est Ecclesiæ, et cum majori scandalo violatur, quæ et accidentaria et insufficientia sunt, ut ex dictis satis constat. Et ideo illa opinio ab omnibus Theologis, in 4, dist. 38, rejicitur, et parvi penditur, et contra illam videri possunt Antonin., 1 p., Sum., tr. 2, a. 5; Aug. de Ancona, de Potest. Eccles., q. 70, a. 1, ad 2; Hostiens., in Sum., titul. Qui clerici vel voventes.

16. *Primum assertum.* — His igitur notatis circa explicationem voti solemnitis, ad quæstionem propositam duo breviter assero. Unum est necessarium moraliter esse ut vota, quibus status religionis constituitur, cum aliqua solemnitate extrinsecæ fiant, ac subinde solemnne sint, saltem accidentaliter et secundum quid. Hoc docere voluit D. Thomas 2. 2, q. 184, art. 4 et 5, cum dixit, ad statum perfectionis requiri obligationem perpetuam aliqua solemnitate formatam; nec amplius potest ex illo loco colligi, cum neque ratio ejus amplius probet, neque ibi de statu religionis in parti-

culari, sed de statu perfectionis in genere loquatur, ut in superiori capite notavi. Quid vero in aliis locis D. Thomas senserit, postea videbimus. Eadem assertio facile potest inductione probari, quia et a principio in suscipiendo monachatu ita observatum est, ut ex Dionysio et Basilio supra probavimus. Et juxta Concilium Toletanum X, in professione monachorum scriptura postulabatur, c. *Omnes*, 27, q. 1. Denique ita nunc in omnibus religionibus idem observatur; quamvis enim non omnes easdem cæremonias in sua professione observent, omnes aliquem ritum externum et solemnitatem adhibent. Et congruentia optima est, quia et ad satisfactionem Ecclesiæ, oportet quod actus sit publicus et notorius, et ad ædificationem et rectum ordinem spectat, ut cum forma certa, et decenti ac sacro ritu, tam insignis vitæ mutatio et tam perfecti status assumptio fiat.

17. *Absolute et simpliciter non est necessaria solemnitas accidentalis.* — Dixi autem *moraliter hoc esse necessarium*, quia in rigore non est necessarium ad valorem actus, nisi aliud vel communi vel privato religionis jure declaratum sit; et ita non est illa necessitas absoluta et simpliciter, sed ad melius esse, ut omnia decenter et ordinate fiant. Unde in casu aliquo potest ille status constitui sine hac externa solemnitate, quod maxime potest contingere in professione tacita, vel in casu, quando ad vitandum scandalum vel infamiam, oportet secreto profiteri. Quanquam in utroque casu ac semper supponi debeant aliquæ circumstantiæ, quasi solemnizantes actus, ut est legitima ætas, probatio, seu novitatus sufficiens, et delatio ce ti habitus, vel exercitium talium actionum professorum in professione tacita, vel, in expressa, traditio in manu legitimi prælati facta, etiam si privatim et occulte, ac sine aliis ordinariis cæremoniis fiat. Contra hanc vero assertionem, et fere contra omnia dicta circa prædictam divisionem militare videntur, quæ de solemnitate voti tractat Vasquez, 1. 2, disputat. 165, cap. octavo, sed illius sententiam in capite sequenti expendemus.

18. *Secundum assertum.* — Secundum assertum est, vota substantialiter solemnia, licet convenientia et congruentissima sint ad statum religiosum assumendum, et ideo ordinariè ita fiant, nihilominus non esse simpliciter necessaria seu essentialia ad illum statum constituendum. Prior pars hujus assertionis probatione non indiget. Posterior vero nunc

solum suadet, quia illam tantam votorum solemnitatem ad illum statum constituendum, nec jure divino positivo nec humano, nec etiam ratione efficaci, vel satis probabili, persuaderi potest esse necessariam. Et ideo non est gratis asserendum nec admittendum, cum potius contraria pars sit consentanea et antiquissimo et novissimo usui Ecclesiæ, et ratione satis efficaci ostendi possit. Quæ omnia majori confirmatione indigent; non tamen possumus illam commode prosequi, nisi prius propriissimam voti solemnem rationem et differentiam ejus ab omni voto simplici, quamcumque participationem solemnitatis habente, diligentius explicemus; ideoque in hoc prius immorabimur, et postea ad probationem prædictæ assertionis revertemur. Vota autem solemnia multiplicia sunt, præsertim castitatis, paupertatis et obedientiæ; et fortasse alia nonnulla esse possunt, in quibus solemnitas non est ejusdem rationis, quamvis cum proportionem quadam inveniatur. Et ideo, licet hæc quæstio de voto solemnem generatim, et in communi ab auctoribus disputetur, visum mihi est prius illam in particulari tractare de voto castitatis, quia in eo res est magis controversa, et difficultas clarius potest in illo percipi ac definiri, et inde facilius poterit ad cætera vota solemnia resolutio accommodari.

CAPUT VI.

UTRUM SOLEMNITAS SUBSTANTIALIS VOTI RELIGIOSI CASTITATIS, IN BENEDICTIONE ALIQUA VEL CONSECRATIONE, AUT ALIO EXTERNO RITU POSITA SIT.

1. *Supponenda.* — Suppono duplex esse votum solemnem castitatis, ordinis sacri, ac religiosi status, juxta caput unicum de Voto, in 6, et in præsentem solum tractari de voto annexo professioni religiosæ, quod religiosum in titulo capitis vocamus, quanquam de altero obiter aliquid attingemus, et latius de illo dicemus inferius, lib. 9, generatim de voto castitatis tractantes. Suppono secundo, votum religiosum castitatis duplicem moralem effectum habere: unus est maxime proprius, quia dirimit præcedens matrimonium ratum, non consummatum; alius est, quia impedit et annullat matrimonium postea contractum, quem effectum habet etiam votum castitatis clericorum in sacris, non autem votum simplex castitatis; nam, licet impediatur matrimonium ne licite contrahatur, non tamen irritat illud, re-

gulariter loquendo; quod addo propter vota quædam simplicia Societatis Jesu, de quibus suo loco dicemus. Hæc omnia in sequentibus sunt probanda et late tractanda; nunc autem illa supponimus, quia necessaria sunt ad solemnitatem substantialem voti castitatis religiosæ explicandam. Nam, licet votum non sit solemnem, quia hos effectus habet, cum ipsi effectus posteriores sint ipso voto solemnem, et potius quia solemnem est, ideo illos effectus habeat, nihilominus virtus efficiendi tales effectus, vel illud, quidquid est, unde tale votum vim dirimendi habet, et efficaciter impediendi matrimonium, est voti illius solemnitas, nec aliter potest a nobis melius dignosci aut declarari. Quid ergo illud sit, et in quo consistat, in præsentem inquirimus. Et quia variæ sunt opiniones, quæ longam examinationem requirunt, ideo per diversa capitula singulas expendemus, de illisque judicium feremus.

2. *In quo consistat substantialis solemnitas voti.* — Prima ergo sententia ponit hanc solemnitatem in quadam consecratione spirituali, benedictione, vel alio simili sacro ritu. Hæc videtur fuisse sententia D. Thomæ, 2. 2, q. 88, art. 7, ubi sic ait: *Solemnitas voti attenditur secundum aliquid spirituale, quod ad Deum pertineat, id est, secundum aliquam benedictionem, vel consecrationem, quæ ex institutione Apostolorum adhibetur in professione certæ regulæ.* Et id magis explicans in art. 9, ait: *Solemnitas voti in quadam spirituali benedictione et consecratione consistit.* Ex quo in art. 11 colligit, hoc votum esse indispensabile, quia res semel Deo consecrata, quamdiu permanet in suo esse, non potest non esse consecrata; unde satis declarare videtur, consecrationem ipsam esse quasi formalem causam solemnizantem votum. Fundamentum D. Thomæ est, quia unicuique rei adhibenda est solemnitas proportionata, ut in militia et matrimonio ipse exemplificat; et idem est in testamentis, contractibus, et similibus. Sed votum est promissio Deo facta; ergo ejus solemnitas in aliqua spirituali et divina benedictione vel consecratione consistere debet. Unde in solutione ad primum et tertium, vocat D. Thomas hanc consecrationem seu benedictionem, spirituales et divinam, quia Deus est principalis auctor ejus, licet per ministerium hominis fiat. Et hac ratione dicit, votum solemnem fortorem obligationem apud Deum habere quam simplex, et peccatum contra illud gravius esse. Potestque hæc sententia confirmari ex antiquo usu similia vota emittendi cum solemnem bene-

dictione et consecratione, ut de monachis refert Dionysius, c. 6, et ult. de Ecclesiast. Hierarch.; et de sacris virginibus Ambrosius, ad Virginem Ipsam, c. 5, ubi professionis et consecrationis meminit; et plura refert Gratianus, 20, q. 1, et 27, q. 1; denique Medina, d. lib. 4 de Sacror. homin. continent., controvers. 7, c. 35, pro hac sententia refert Francum quemdam, Abbatem Affliginiensem. Sed ille, in verbis quæ ipse refert, solum dicebat, benedictionem habitus monachalis, quæ in usu est multarum religionum, non esse contemnendam, nec habitum hujusmodi semel susceptum posse libere in habitum clericalem commutari, quod longe diversum est.

3. *Vera sententia affirmat non fieri votum solemnem ratione alicujus sacræ benedictionis, vel consecrationis.* — Hæc vero sententia, intellecta prout verba sonant, et a nobis relata est, aliis Theologis fere omnibus displicuit. Præsertim Scoto, in 4, dist. 38, quæst. unica; Durando, quæst. 2. Et ex Thomistis illam refellit Cajetanus, d. art. 7; Palud., in 4, dist. 38, q. 4, art. 4, in fine. Et refertur etiam Hervæus, Quodlib. 12, q. 21. Et late sententiam hanc impugnat Medina supra, c. 35 et 36; et Sancius, lib. 7 de Matrim., disp. 25, n. 1; et mihi etiam improbanda videtur. Dicendum ergo est, votum non fieri substantialiter solemnem ratione alienius sacræ benedictionis vel consecrationis. Probatur primo, quia id, sine quo votum potest esse solemnem, non est substantialis solemnitas ejus, nec ad illam essentialiter pertinet, ut est per se notum, quia sine substantiali seu essentiali forma aut proprietate non potest subsistere. Unde, licet non omne id, sine quo non potest res subsistere, sit essentialis vel substantiale, quia potest esse conditio necessaria, nam ultra essentialia seu substantialia, multa possunt esse necessaria ut res subsistat, nihilominus e contrario, omne id, sine quo potest res subsistere, de substantia vel essentia illius non est, quia primum fundamentum rei est totum id quod ad substantiam ejus pertinet. At votum potest esse solemnem substantialiter absque ulla consecratione aut benedictione; ergo solemnitas substantialis in tali consecratione non consistit. Consequentia est evidens, et minor probatur primo in professione tacita, quæ sine ulla consecratione aut sacra cæremonia fit, et habet annexum votum solemnem castitatis.

4. *Instantia solvitur.* — Dicitur, ipsam consecrationem habitus professorum esse quamdam